

INFORMACINIŲ IR RYŠIO PRIEMONIŲ, SKIRTŲ SAVIGALBAI VALDANT PSICHIKOS IR ELGESIO SUTRIKIMUS, VEIKSMINGUMAS

Vertinimo vadovai Aušra Beržanskytė, Vincentas Liuima.

Atsakinga vykdytoja Greta Oklinskaitė.

Vertinimo laikotarpis 2019 m. lapkričio mėn.–2020 m. balandžio mėn.

Pagrindimas. Vertinimas atliekamas įgyvendinant Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro Technologijų vertinimo skyriaus 2020 m. veiklos plano, patvirtinto Higienos instituto direktoriaus 2019 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. V-16, veiksma „Atlikti informacinio ir ryšio priemonių (savipagalbos, savitestavimo elektroninių programėlių) naudojimo valdant, atpažįstant psichikos ir elgesio sutrikimus, veiksmingumo vertinimą (Vykdamas Sveikatos priežiūros technologijų vertinimo komiteto 2018-12-18 posėdžio nutarimą)“.

Lietuvos visuomenės psichikos sveikatos būklės rodikliai yra vieni prasčiausių Europoje, o prevencijai ir stiprinimui vis dar skiriamas nepakankamas dėmesys, nors sergančiųjų psichikos sutrikimais skaičius nuolat auga. Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2007 m. šalyje sergančiųjų psichikos ir elgesio sutrikimais sudarė 55,59 atv./1000 gyventojų, o 2018 m. – 82,64 atv./1000 gyventojų.

Prastą psichikos ir elgesio sutrikimų valdymui reikalingų paslaugų prieinamumą lemia psichikos sveikatos priežiūros specialistų trūkumas, ekonominiai aspektai, todėl neretais atvejais, asmeniui, net ir žinančiam savo problemas bei pasirengusiam kreiptis pagalbos, nesuteikiamos reikalingos paslaugos. Tad ieškoma įvairių pagalbos prieinamumo galimybių. Pasaulio sveikatos organizacija rekomenduoja tam naudoti informacines technologijas. Inovaciniai psichikos sveikatos problemų valdymo sprendimai labai vertingi siekiant padėti turintiems psichikos ar elgesio sutrikimų asmenims, kurie nesikreipia dėl profesionalios pagalbos. Atsižvelgiant į poreikius, galimybes, o taip pat ir patogumą bei itin jautrų psichikos sveikatos aspektą, moderniosios technologijos leidžia pritaikyti naujus šių sutrikimų valdymo būdus, papildomai orientuojantis į paties paciento / kliento savigalbą.

Vertinimo tikslas – nustatyti savigalbai skirtų informacinio ir ryšio priemonių veiksmingumą valdant psichikos ir elgesio sutrikimus.

Vertinimo klausimai:

1. Kokios informacinės ir ryšio savigalbos priemonės, naudojamos valdant psichikos ir elgesio sutrikimus, yra veiksmingos?
2. Kokie pagrindiniai veiksmingų informacinių ir ryšio savigalbos intervencijų komponentai?

Vertinimo metodai. Publikacijų paieška bus vykdoma šiose duomenų bazėse: Pubmed, Cochrane Central Register of Controlled Trials ir PsycINFO. Į apžvalgą numatoma įtraukti 2013–2019 m. anglų kalba publikuotas sistemines apžvalgas, kuriose nagrinėjami interneto tinklalapiai ir mobiliosios programėlės, skirtos savigalbai, siekiant pagerinti psichinę sveikatą arba gerovę. Į apžvalgą įtrauktų sisteminių apžvalgų kokybę ketinama patikrinti „AMSTAR-2“ kontrolės klausimynu.

Laukiami rezultatai. Vertinimas leis įvertinti informacinių ir ryšio priemonių, skirtų savigalbai valdant psichikos ir elgesio sutrikimus, veiksmingumą.

Daugiau informacijos gali suteikti Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro Technologijų vertinimo skyriaus specialistas, laikinai vykdamas skyriaus vadovo funkcijas, Vincentas Liuima tel. (8 5) 261 6681, el. paštu vincentas.liuima@hi.lt.